

To oczywiste, iż okazując szacunek religii naszych sąsiadów lub składając im serdeczne życzenia z okazji ich świąt, pragniemy w ten sposób dzielić ich radość bez dotykania treści ich przekonań religijnych.

Odnosząc się do edukacji młodzieży muzułmańskiej i chrześcijańskiej, musimy wychowywać naszych młodych tak, by myśleli i mówili z szacunkiem o innych religiach i ich wyznawcach, unikając ośmieszania czy szkalowania ich przekonań i praktyk.

Wiadomo, że wzajemne poszanowanie odgrywa fundamentalną rolę w każdej relacji międzyludzkiej, a szczególnie wśród osób wierzących. W ten sposób mogą powstawać prawdziwe i trwałe przyjaźnie.

Gdy w dniu 22 marca 2013 roku przyjąłem akredytowanych przy Watykanie przedstawicieli służb dyplomatycznych, powiedziałem, że: „Nie można przeżywać prawdziwej więzi z Bogiem, zapominając o innych. Dlatego bardzo ważne jest intensyfikowanie dialogu między różnymi religiami. Myślę nade wszystko o dialogu z islamem i bardzo sobie cenię obecność podczas Mszy św. inaugurującej moją posługę tak wielu przedstawicieli władz religijnych i świeckich świata muzułmańskiego”. Tymi słowami starałem się ponownie podkreślić wielką wagę dialogu i współpracy między wierzącymi, a zwłaszcza pomiędzy chrześcijanami i muzułmanami, oraz wskazać na konieczność wspierania tego dialogu i tej współpracy.

W tych słowach wyrażam moją nadzieję, aby wszyscy chrześcijanie i muzułmanie stali się prawdziwymi propagatorami wzajemnego poszanowania i przyjaźni – zwłaszcza w procesie kształcenia.

Na koniec przesyłam Wam serdeczne życzenia wraz z zapewnieniem o modlitwie, aby życie każdego z Was było uwielbieniem Najwyższego i przynosiło radość wszystkim z Waszego otoczenia.

Wszystkim życzę Radosnych Świąt!

Watykan, 10 lipca 2013 r.

Papież Franciszek

Rada Wspólna Katolików i Muzułmanów działa od 1997 r. i stawia sobie za cel propagowanie dialogu między wyznawcami tych dwóch religii w Polsce i Europie Środkowo-Wschodniej. Jest organizacją oficjalnie uznaną przez Konferencję Episkopatu Polski. To z jej inicjatywy każdego roku w Polsce obchodzony jest Dzień Islamu w Kościele katolickim, który został wpisany do oficjalnego kalendarza Kościoła w naszym kraju.

Na czele Rady stoją aktualnie: dr hab. Agata Skowron-Nalborczyk, współprzewodnicząca ze strony katolickiej i Andrzej Saramowicz, współprzewodniczący ze strony muzułmańskiej. Sekretarzem Rady jest dr Artur Konopacki.

Historia poprzednich obchodów Dnia Islamu znajduje się na stronie Rady:

<http://www.radawspolna.pl> .

XIV DZIEŃ ISLAMU W KOŚCIELE KATOLICKIM W POLSCE 26 STYCZNIA 2014

„Szerzenie wzajemnego szacunku przez edukację”

26 stycznia 2014 roku przypada XIV Dzień Islamu w Kościele katolickim w Polsce. Obchodzony tradycyjnie po zakończeniu Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan, nawiązuje do tematu orędzia Papieskiej Rady ds. Dialogu Międzyreligijnego, kierowanego do wyznawców islamu na zakończenie muzułmańskiego miesiąca postu, ramadanu. Tegoroczne hasło Dnia Islamu w Kościele katolickim w Polsce brzmi: „Szerzenie wzajemnego szacunku przez edukację”.

Z tej okazji Rada Wspólna Katolików i Muzułmanów oraz Komitet ds. Dialogu z Religiami Niechrześcijańskimi Rady ds. Dialogu Międzyreligijnego Konferencji Episkopatu Polski przygotowały wkładkę do „Biuletynu Ekumenicznego”. Znajdują się w niej materiały służące pomocą przy organizacji lokalnych spotkań lub do wykorzystania w osobistej refleksji z tej okazji. Materiały zawierają program obchodów centralnych w Warszawie, cytaty z Biblii i Koranu, odnoszące się do aktualnie omawianego tematu, tekst modlitwy wiernych, przygotowany na te obchody oraz polskie tłumaczenie ostatniego orędzia Papieskiej Rady ds. Dialogu Międzyreligijnego, podpisanego przez Papieża Franciszka.

Zachęcamy do korzystania z poniższych tekstów.

**OBCHODY XIV DNIA ISLAMU
W KOŚCIELE KATOLICKIM W POLSCE**

Komitet ds. Dialogu z Religiami Niechrześcijańskimi
Rady ds. Dialogu Międzyreligijnego KEP
i Rada Wspólna Katolików i Muzułmanów

zapraszają **25 stycznia 2014 roku (sobota), godz. 11⁰⁰**

do Domu Parafialnego przy parafii pw. św. Floriana na Pradze,
ul. Floriańska 3; 03-707 Warszawa

*(Uwaga: w tym roku centralne spotkanie przygotowano dzień wcześniej niż zwyczajowo
przypada Dzień Islamu w Kościele katolickim)*

„SZERZENIE WZAJEMNEGO SZACUNKU PRZEZ EDUKACJĘ”

Program

I. Zawiązanie wspólnoty

II. Muzyka Orientu

III. Wprowadzenie

- przywitanie uczestników i nawiązanie do tematu
- odczytanie przesłań

IV. Dwugłos chrześcijańsko-muzułmański

V. Czytanie Ksiąg Świętych

- czytanie fragmentów Pisma Świętego
- czytanie z Koranu

VI. Świadectwo i dzieło: Syria – kraj chrześcijan i muzułmanów

VII. Modlitwy i znak pokoju

- *du'a* – muzułmańska modlitwa spontaniczna
- modlitwa wiernych zakończona modlitwą „Ojcze nasz”
- znak pokoju

VIII. Agapa

**PAPIESKA RADA
DS. DIALOGU MIĘDZYRELIGIJNEGO**

Orędzie Ojca Świętego Franciszka na zakończenie ramadanu

Id al-Fitr 1434 h./2013 A.D.

„Szerzenie wzajemnego szacunku przez edukację”

Do muzułmanów na całym świecie!

Z wielką przyjemnością przekazuję Wam serdeczne pozdrowienia z okazji święta Id al-Fitr, obchodzonego na zakończenie ramadanu – miesiąca postu, modlitwy i jałmużny.

Do tradycji należy przesyłanie z tej okazji życzeń, które Papieska Rada ds. Dialogu Międzyreligijnego ujmuje w formie orędzia zawierającego temat do wspólnej refleksji. W tym roku, który jest pierwszym rokiem mego pontyfikatu, postanowiłem podpisać osobiście to tradycyjne orędzie i przesłać je Wam, Drodzy Przyjaciele, jako wyraz szacunku i przyjaźni dla wszystkich muzułmanów, zwłaszcza tych, którzy są zwierzchnikami religijnymi.

Jak powszechnie wiadomo, gdy Kardynałowie wybrali mnie na Biskupa Rzymu i Pasterza Powszechnego Kościoła Katolickiego, przyjąłem imię Franciszek, imię słynnego świętego, który tak głęboko kochał Pana Boga i człowieka, iż został nazwany „bratem całego świata”. Kochał więc, pomagał i służył każdemu w potrzebie, chorym i ubogim; troszczył się również o wszelkie stworzenie.

Świadom jestem, iż w tym okresie rodzina oraz kwestie społeczne znajdują się w centrum szczególnego zainteresowania muzułmanów. Warto w tym kontekście dostrzec pewne zbieżności pomiędzy tymi ważnymi zagadnieniami a wiarą i praktyką chrześcijan.

W tym roku chciałbym zaprosić Was oraz wszystkich, którzy otrzymają to przesłanie, do wspólnej refleksji nad istotną dla muzułmanów i chrześcijan kwestią, jaką jest: *Szerzenie wzajemnego szacunku przez edukację*.

Tegoroczny temat ma podkreślić znaczenie edukacji budowanej na fundamencie wzajemnego szacunku oraz jej roli w procesie rozumienia innych ludzi. Przez „szacunek” rozumie się postawę dobroci i uprzejmości wobec osób, które darzymy poważaniem i czcią. „Wzajemny” oznacza natomiast, że proces ten nie przebiega tylko w jednym kierunku, lecz uczestniczą w nim obydwie strony.

Nade wszystko jesteśmy wezwani do tego, aby w każdym człowieku szanować jego życie, nietykalność fizyczną, godność i płynące z niej prawa, reputację, własność prywatną, tożsamość etniczną i kulturową, jego poglądy i polityczne preferencje. Wezwani więc jesteśmy, aby z szacunkiem myśleć, mówić i pisać o innych ludziach; i to nie tylko w ich obecności, ale zawsze i wszędzie, unikając niesprawiedliwej krytyki i pomówień. W realizacji tego celu szczególną rolę odgrywają rodziny, szkoły, edukacja religijna i wszelkie formy komunikacji medialnej.

Przechodząc do kwestii wzajemnego szacunku w relacjach międzyreligijnych, a zwłaszcza między chrześcijanami i muzułmanami – jesteśmy wezwani do poszanowania religii drugiego człowieka, jej nauczania, symboli i wartości. Szczególny szacunek należy się zwierzchnikom religijnym oraz miejscom kultu. Jakże bolesne są ataki przeciw nim skierowane.

Modlitwa wiernych

(przygotowana na 26 stycznia 2014 roku
– dzień, kiedy obchodzimy XIV Dzień Islamu w Kościele katolickim w Polsce)

**Miłosiernemu Bogu, który jest zawsze wierny swoim obietnicom i przy-
mierzu, z wiarą i ufnością przedstawiamy nasze modlitwy.**

1. Módlmy się o Boży dar miłości, sprawiedliwości i życia w pokoju dla wszystkich ludzi oraz łaskę do powstawania z grzechów, aby zwyciężało w nas to, co jest duchowe. *Ciebie prosimy...*
2. Módlmy się o dar mądrości Bożej dla przywódców religijnych i odpowiedzialnych za wychowanie młodzieży, aby ich posługa duchowa oparta na prawdzie, sprawiedliwości i miłości, wydała dobre owoce w budowaniu wzajemnego szacunku między ludźmi wszystkich ras, narodowości i wyznań. *Ciebie prosimy ...*
3. Módlmy się za wszystkich chrześcijan i muzułmanów, aby przeciwstawiali się przemocy wyznaniowej, a uczyli życia w sprawiedliwości i pokoju. *Ciebie prosimy ...*
4. Błagajmy w modlitwie za rządzących państwami, aby zawsze pamiętali o godności i prawach każdego człowieka. *Ciebie prosimy...*
5. Polecajmy w modlitwie naszą Ojczyznę, która od wieków jest ojczyzną wielu pokoleń wyznawców chrześcijaństwa, islamu, judaizmu i innych religii, abyśmy potrafili układać swoje życie we wzajemnej przyjaźni, zaufaniu i ofiarnej współpracy. *Ciebie prosimy...*
6. Wstawiamy się do Boga za wszystkimi pokrzywdzonymi, ofiarami kataklizmów, chorymi, opuszczonymi, samotnymi, przebywającymi na obczyźnie, aby doświadczali szczególnej opieki Bożej i pomocnej dłoni bliźniego. *Ciebie prosimy...*
7. Nam, zgromadzonym na tej modlitwie i naszym bliskim, daj Boże łaskę, abyśmy dobrze wypełnili nałożone na nas obowiązki. *Ciebie prosimy...*

**Wszchemogący, wieczny Boże zmiłuj się nad nami, którzy nieustannie wo-
łamy do Ciebie, wysłuchaj naszych modlitw i spraw, abyśmy stali się Twoimi
„narzędziami pokoju i sprawiedliwości”. Przez Chrystusa, Pana naszego.
Amen.**

Czytania z Biblii

Szerzenie wzajemnego szacunku przez edukację

W Piśmie Świętym edukacja prowadzi do wierności Bogu, a ta ostatnia w sposób naturalny otwiera się na drugiego człowieka (choć nie można ukrywać, że ST nieraz krytykuje obce narody, a NT niejednokrotnie bez ogródek gani postępowanie Żydów, pogan czy Greków).

Syr 3,1-16

Mnie, ojca, posłuchajcie, dzieci, i tak postępujcie, abyście były zbawione. Albowiem Pan uczcił ojca przez dzieci, a prawa matki nad synami utwierdził. Kto czci ojca, zyskuje odpuszczenie grzechów, a kto szanuje matkę, jakby skarby gromadził. Kto czci ojca, radość mieć będzie z dzieci, a w czasie modlitwy swej będzie wysłuchany. Kto szanuje ojca, długo żyć będzie, a kto posłuszny jest Panu, da wytchnienie swej matce: jak panom służy tym, co go zrodzili. Czynem i słowem czcij ojca swego, aby spoczęło na tobie jego błogosławieństwo. Albowiem błogosławieństwo ojca podpira domy dzieci, a przekleństwo matki wywraca fundamenty. Nie przechwalaj się niestawą ojca, albowiem hańba ojca nie jest dla ciebie chwałą. Chwała dla każdego człowieka płynie ze czci ojca, a matka w niestawie jest ujmą dla dzieci. Synu, wspomagaj swego ojca w starości, nie zasmucaj go w jego życiu. A jeśli by nawet rozum stracił, miej wyrozumiałość, nie pogardzaj nim, choć jesteś w pełni sił. Miłosierdzie względem ojca nie pójdzie w zapomnienie, w miejsce grzechów zamieszka u ciebie. W dzień utrapienia wspomni się o tobie, jak szron w piękną pogodę, tak rozpułną się twoje grzechy. Kto porzuca ojca swego, jest jak bluźnierca, a przeklęty przez Pana, kto pobudza do gniewu swą matkę.

Zobacz także: **Syr 39,1-13; Ef 6,1-4**

Rz 12,9-21

Miłość niech będzie bez obtudy! Miejcie wstręt do złego, podążajcie za dobrem! W miłości braterskiej nawzajem bądźcie życzliwi! W okazywaniu czci jedni drugich wyprzedzajcie! Nie opuszczajcie się w gorliwości! Bądźcie płomiennego ducha! Pełnijcie służbę Panu! Weselcie się nadzieją! W ucisku bądźcie cierpliwi, w modlitwie – wytrwali! Zarządzajcie potrzebom świętych! Przestrzegajcie gościnności! Błogosławcie tych, którzy was prześladowają! Błogosławcie, a nie złorzeczcie! Weselcie się z tymi, którzy się weselą. płaczcie z tymi, którzy płaczą. Bądźcie zgodni we wzajemnych uczuciach! Nie gońcie za wielkością, lecz niech was pociąga to, co pokorne! Nie uważajcie sami siebie za mądrych! Nikomu złem za złe nie odpłacajcie. Starajcie się dobrze czynić wobec wszystkich ludzi! Jeżeli to jest możliwe, o ile to od was zależy, żyjcie w zgodzie ze wszystkimi ludźmi! Umiłowani, nie wymierzajcie sami sobie sprawiedliwości, lecz pozostawcie to pomście Bożej! Napisano bowiem: Do Mnie należy pomsta. Ja wymierzę

zapłatę – mówi Pan – ale: jeżeli nieprzyjaciel twój cierpi głód – nakarm go. Jeżeli pragnie – napój go! Tak bowiem czyniąc, węgle żarzące zgromadzisz na jego głowę. Nie daj się zwyciężyć złu, ale zło dobrem zwyciężaj!

Zobacz także: **Rz 14,10**

Rz 15, 2-7

Niech każdy z nas stara się o to, co dla bliźniego dogodne – dla jego dobra, dla zbudowania. Przecież i Chrystus nie szukał tego, co było dogodne dla Niego ale jak napisano: Urągania tych, którzy Tobie urągają, spadły na Mnie. To zaś, co niegdyś zostało napisane, napisane zostało i dla naszego pouczenia, abyśmy dzięki cierpliwości i pociesze, jaką niosą Pisma, podtrzymywali nadzieję. A Bóg, który daje cierpliwość i pociechę, niech sprawi, abyście wzorem Chrystusa te same uczucia żywili do siebie i zgodnie jednymi ustami wielbili Boga i Ojca Pana naszego Jezusa Chrystusa. Dlatego przygarniajcie siebie nawzajem, bo i Chrystus przygarnął was – ku chwale Boga.

opracował: ks. dr Jacek Graszak

Czytania z Koranu

Powiedz:

„O ludu Księgi!

Dochodźcie do słowa jednakowego dla was i dla nas:
abyśmy nie czcili nikogo innego, jak tylko Boga,
abyśmy nie dodawali Jemu niczego za współtowarzyszy
i aby jedni z nas nie brali sobie innych'
jako panów, poza Bogiem.” (3: 64)

Wierni są przecież braćmi!

Ustanawiajcie więc pokój
między waszymi dwoma braćmi
i bójcie się Boga!
Być może, wy dostąpicie miłosierdzia. (49: 10)

O wy, którzy wierzycie!

Niech jedni ludzie nie szydzą z drugich;
być może, tamci są lepsi od nich.
Ani też kobiety - z kobiet;
być może, tamte są lepsze od nich.
I nie zniesławiajcie siebie samych;

i nie obrzucajcie się wyzwiskami.
Jakże złe jest słowo "zepsucie"
- po przyjęciu wiary! (49: 11)

Zaprawdę, ci, którzy uwierzyli,
ci, którzy wyznają judaizm,
chrześcijanie i sabejczycy,
i ci, którzy wierzą w Boga i w Dzień Ostatni
i którzy czynią dobro,
wszyscy otrzymają nagrodę u swego Pana;
i nie odczują żadnego lęku,
i nie będą zasmuceni! (2: 62)

Bóg nie zabrania wam,
abyście byli dobrzy i sprawiedliwi
względem tych, którzy was nie zwalczali
z powodu religii
ani nie wypędzali was z waszych domostw.
Zaprawdę, Bóg miłuje ludzi sprawiedliwych! (60: 8)

Powiedzcie:

„My wierzymy w Boga
i w to, co nam zostało zesłane,
i w to, co zostało zesłane
Abrahamowi, Ismailowi i Izaakowi,
Jakubowi i pokoleniom;
i w to, co zostało dane prorokom
od ich Pana.
My nie robimy żadnej różnicy między nimi
i poddajemy się Jemu całkowicie.” (2: 136)

I z pewnością się przekonasz,
że najbliżsi, przez swoją przyjaźń,
tym, którzy uwierzyli,
są ci, którzy mówią:
„My jesteśmy chrześcijanami!”
Tak jest, albowiem są wśród nich księża i mnisi
i oni nie wbijają się w pychę. (5: 82)

opracował: Andrzej Saramowicz (RWKiM)